

Bogú! dobro delo bo to, kér ga morete vi, Anton, v svoji domači deželi poskusiti.“

Še pol leta je Anton v Majerjevi hiši ostal, se skerbno ločbe učil, se je rad vsaki dan podzemlic najedel; pa ni gob, ne druge bolezni od te žlahtne jedi dobil.

Stari Majer ga je veliko obrajal; njegova edina hči Marjeta ga je rada vidila. Le besedo bi bil Anton rekel, in njegova žena bi bila, pa celo Majerjevo premoženje njegova dota. Ravno ob tistim časi ga pa izpuštijo, naj zopet lahko v svoj kraj gre. Anton zapusti nevesto, bogastvo in vse dobrote, ki jih je na Nemškem imel, ter se domó poverne k svoji dragi materi, zopet delat in terpét za svojo žlahto, ki je na Francoskim na-nj čakala.

V leti 1766 je Anton v Parizi živel in je viši zdravilčar v kraljevem poslopju Invalidov služil. Velika dragina in pa huda lakota je bila po Francoskim leta, ki se je pisalo 1771. Anton bere neko jutro slavno prašanje visoke šole v mestu Besanson, kakó bi se gospodinstvu pomagalo v tej hudi lakoti in dragini? „Kdo vé kako stvar najti, ki bi na mestu žitne mōke, ravno takó močna, tečna in zdrava bila, njemu bo veliko plačilo.“ Anton ravno to domače vprašanje prebere, kar mož z nogu vrata odpre, in velik jerbas pa polno mavho na tlà postavi, rekoč: „Nàte zdravilske robe, iz Nemškiga, ki so jih od severja včeraj vam pripeljali.“ Teško je bilo, de je nosaču od čela kapalo. Anton jerbas odkrije in v slami pismice najde, ki ga je roka pisala, njemu dobro znana, ter bere leté besede:

„Lehko, de ste Marjetke pozabili; jas pa še pomnim, kar ste nam v Frankfurtu obljubili, in v roko segli, de bote storili iz ljubezni do ubogih ljudi. Pošlem vam mavho in pa poln jerbas podzemlic. Zasadite to drago seme v kako zapušeno pešanco, naj si bo v pesek ali germovje, kakor vam rado. In kedar podzemlice dozori-jo, Prijatelj! razdelite jih med znane uboge ljudi v spomin svoje Marjete.“

(Konec sledí.)

Pridnost potrebna.

Pridnost je vsakimu človeku potrebna in je tudi dolžnost. Dolžan je vsakteri dela svojiga stanu zvesto in pridno opravljati, to Bog zapoveduje, in lastne potrebe nas h pridnosti priganjajo. Posebno potrebna pa je pridnost vsim kmetivavcam, kateri hočejo pošteno in brez skerbí živeti. Če bo kmet pohajal in lenobo pasel takrat, kader je čas kmetiške dela opravljati; če bo v oštarii posédal in popijal takrat, kader je treba orati, kopati in kositi, bo kmalo čutil nasledke svoje nemarnosti in zanikernosti. Revšina se bo v njegovo hišo vlezla in ne bo je z lepo odpravil. Sv. pismo pravi: Kdor svojo zemljo pridno obdeluje, bo veliko žita vkup spravil. — Lena roka revšino prinese, delavná pa bogastvo pridobí. — Lenuh ni hotel zavoljo mraza orati, torej bo poleti ubogajme prosil, in nihče mu ne bo hotel nič dati. — Per vsih svojih delih bodi uren, in nobena bolezen ne bo čez te prišla. — Salomon pravi: Jez sim hodil po njivi lenuha in po vinogradu neumniga možá, in glej vse je bilo polno kopriv, in ternje je zemljo pokrivalo, in kamnita ograja se je poderla. Kader sim to vidil, sim si pač mislil, kakó len človek ravná. On pravi, malo bom še zaspal, še malo bom zadremal, še eno uro bom roke križem deržal in bom počival. Per tej priči pride čez njega pomanjkanje kakor tečaj, in uboštvo kakor orožnik. — O lenuh, pojdi se učit pridnosti od mravlje, in pomisli njene pota, uči se modrosti. Akoravno nima ne učitelja ne oblastnika, si vender celo poletje skerbno vkupej spravlja, česar pozimi vživa. — Ako ne boš len, bo tvoja žetev kakor studenec prišla, in revšina bo dalječ proč od tebe

bežala. — Pridno delo ohrani človeka pri zdravji, lenoba ga stori bolniga. Kdor v lenobi žíví, jé, brez de bi bil lačin, in pije, brez de bi bil žejin, in takó si napravi bolezen revšino in pomanjkanje! — Kdor neče delati, naj tudi ne jé. — Kdor pridno dela, sladko spí, jesti mu diši in veselo žíví. —

Posebno potrebno je gospodarju in gospodini pridna biti. Če bo gospodar v velikim delu zjutrej dolgo ležal, gotovo tudi sinovi in hlapci ne bodo šli zgoodej na delo, radi bodo poležali in se mudili. Če gospodina dolgo leži, tudi hčere in dekile ne bodo rade zgoodej vstajale. Takó se veliko zamudí in veliko škode stori. Kdor dolgo leži, nerad se h delu spustí, še to kar stori, večkrat pokaží. Gospodarji in gospodine bodite pridni, poleti zgoodej vstajajte in pokličite svoje mlade podložne h delu, de ne bodo zamudili lepiga časa. Čas, kateri se zgubi, se nikdar več nazaj ne dobí. Res je, od začetka se človeku težavno zdi zjutrej zgoodej vstajati, kader se pa navadi mu je veliko ljubši zgoodej vstati, kakor se dolgo v postelji valjati.

(Konec sledí.)

Ne bodi skop, pa tudi ne zapravljiv.

Zapravljivost je ravno takó napčna, kakor skopost, desitudi se na to mánj porajta, in se malokdej za greh ima. Zapravljivec se v veliko skušnjáv do krivice postavi: bo tat, goljuf ali pa berač. Iz slabe, zanemarjene gospodarnosti se tudi za otroke in otrok otroke, na duši in na telesu, grozno veliko hudiga izhaja.

Bódi tedej, kdorkoli si, gospodarin in varčin:

1. Misli v mladih letih na prihodnjo starost, in v dobrih dneh na čas potrebe.
2. Delaj z veseljem, in gospodari po pameti z malim, kakor z velikim. Več vinarjev krajcar znese, in več krajcarjev goldinar.
3. Glej bolj na to, de bi malo izdal, kakor pa de bi veliko dobil.
4. Kupúj, česar potrebuješ, ne, česar poželiš.
5. Kar je vredno, de pobereš, nikar iz lenobe ležati ne pústi.
6. Kar pustiš, de se spridi, ti ne bo ne koristi, ne hvale perneslo.
7. Kar si sam narediš, za to ti ni treba plačila dajati.

„Sama predla, sama strila —
Šo nar lepši oblačila.“

8. Manjši škodo odvracaj, če se večí obvarovati hočeš.
9. V igri še nihče ni obogatel, silno veliko jih je pa s tem na beraško palico prišlo.
10. V pravdah se večidel zgubi, tudi če jih dobí.
11. Kjer veliko žlic v skledo séga, jih mora tudi veliko za delo biti.
12. Če jih per hiši več ključ do dнарne skrinjice imá, se bo kmali spraznila.
13. Če je mož igravec ali pijanec, bo žena nadloge terpela.
14. Če je žena sladkosnedna, ali v obleki prevzetna in nečimerna, mož ne bo nikoli dosti perhraniti mogel.
15. Otroci ne vejo, kakó denar obračati: pa se morajo učiti, in od vsakiga krajcarja, ki ga prejmejo, odgovor dati.

Z velikim se bliši —
Per malim se prebí.

Semenj v Ljubljani.

Češpljev semenj v Ljubljani, ki je bil 14. dan Kimovca, je le 3 dni terpel; od kteriga ne moremo reči,

de je bil dober ali pa slab. Kakor kupci pripovedujejo, je bil pa venderle slabiji, kot poslednji sv. Petra in Pavla. Domačih izdelkov je bilo precej na prodaj, kupca pa malo. Žitna cena raste od tedna do tedna; pravijo, de se tudi v Banati ni letina obnesla, takó, kakor se je mislilo; zgodna suša je k temu veliko pripomogla.

Kar pa semenj goveje živine zadene, je bil nekoliko slabiji od zadnjiga; jarem nar dražjih volov je bil za 165 goldinarjev prodan. Tudi nekaj Štajarske živine je bilo na semnji viditi, ktera pa ni veliko kupca imela. Hrovaških prešičev so bili na semenj 190 glav pripodili, za ktere se pa kupci niso tergali. Konj je bilo po navadi veliko, posebno žebet, kupčija je bila pa sredna, mende zató, kér je bilo vse predrago. Stare in polomljene merhe so po 100 in še več goldinarjev cenili; kdo vruga jih bo takó drago plačeval! —

Žalostno oznanilo Novic.

Pred enim dnevi smo po nekim pismi iz Dunaja žalostno oznanilo dobile, ki ga tukej svojim dragim bravam razglasimo; namreč, de ne bodo naš vrednik, gospod Dr. Bleiweis, kakor so v 30. listi sami pisali, proti koncu Kimovca v Ljubljano nazaj priti mogli, ampak pozneje; zató, kér Jih je ondi, ni davno, huda merzlica (tretjica) napadla, in predenj se te bolezni ne znebé, se ne morejo na pot podati, kar utegne pa še kake dni terpeti. Bog jim daj kmali ljubeznjivo zdravje!

Novice.

KRAJOPISJE.

Prevertanje ali prekopanje Ljubelja.

Marsikaj, kar se je pred časom le vošilo, pa zavoljo tež in zoperstav ni izpeljati dalo, se dan današnji spolnjeno vidi. Takó se tudi zna zgoditi s prevertanjem ali prekopanjem Ljubelja. Saj je pred nekaj časom v Ilirskim listu več bilo govorno, kakó potrebno bi bilo, de bi se tamkej, kér drugej ni mogoče, boljši pot iz Korotana na Krajsko odperla, in kakó de bi to ne bilo preteško. Kar namreč je skozi Štajarje železna cesta peljana, mora Koroško s svojimi perdelki, to je, nar več z železnino, preveč zad ostajati; kér voznina po navadni cesti in čez hribe, je nekaj počasna, še bolj pa draga, in železne ceste ne kaže še zdaj tudi čez Koroško peljati. Ko bi se pa Ljubelj prekopal — od cerkve sv. Ane na Krajski, do sv. Lenarta na Koroški strani — in pa še cesta v več krajih poravnala, bi se vender za zdaj veliko ložej vse blagó do Ljubljane k železni cesti perpeljevalo. Morebiti se sčasoma zna ravno v ti meri železna cesta saj za konje napraviti, kér je za hlapone prestermó. Potroški sa prekopanje Ljubelja se pa tudi ne kažejo preveliki, ako se temu permeri, kar do zdaj obderžanje ceste čez višavo in zavoljo plazov potrebujejo.

Koroški stanovi so jéli več skerbeti, kakó bi se njih deželi z boljši cesto v ptuje pomagalo. Upati je tudi, de naš milostljivi Cesar Ferdinand I., ki veliko za to cesto potroškov dovolijo, bodo radi še to storili, kar bi za njo nar več pomagalo.

P. H.

List, kakoršniga so ptiči ljudém pisali.

(Konec.)

Tode tih vam storjenih dobrot ne spoznate, nas preganjate, neusmiljeno pobijate, kakor de bi bili vaši nar več sovražniki. Spomnite se ljubi ljudjé, de se vam bo to povračevalo, kér nimate z nami usmiljenja, desiravno smo božje stvari, kakor vi. Ni dolgo kar je bil prišel nekak vrabec povedat, de se je pod cerkveno

streho vgnjezdil, in je v nedeljo pri luknjici pridigo poslušal. On pravi: O, kakó so lepó v nedeljo gospod fajmošter pridigvali! djali so: „Ljubi moji kristjani! poslušajte me, in ne pozabite, de dobrotljivi Bog ni le samo človeka, ampak tudi vse druge žive stvari na sveti stvaril. Bog je do nas in do vsih svojih vstvarjenih žival dober in usmiljen. Človek je po božji podobi stvarjen, torej si more prizadevati, kolikor je moč Bogu enak biti, Boga posnemati in takó božje prijaznosti vredniga se storiti i. t. d. Zató morete tudi vi do vsih živih žival dobi in usmiljeni biti, jih ne nepotrebno mučiti ali moriti, jim žalosti in britkosti ne napravljati in jih neusmiljeno ne preganjati.“ O, de bi ljudje po lepih naukih tega dobriga fajmoštra ravnali, gotovo mi bi se preganjanja ne bali, bili bi vedno veseli in Bogú bi neprehama hvalo peli, nič žaliga bi nam ljudjé ne storili, njihovi otroci bi nas ne morili, srečni bi bili na sveti, dokler bi nas Bog pustil živeti.

Ljubi ljudjé! S tem listam vas lepó prosimo, nehajte nas preganjati, zapirati, pobijati, loviti in moriti, saj smo božje stvari, kakor vi. Bodite nam dobri, prijazni in usmiljeni, z veseljem vam bomo to dobroto povernili. Ne pustite v nedeljah in praznikih svojim otrokam po germovji stikati, gnjezd iskati, jih podirati in nedolžne mlade ptičke neusmiljeno moriti ali pa v hudo večno ječo zaperati. Učite svoje otroke, de nam bodo prijazni, dobri in usmiljeni, tudi Bog jim bo dober in usmiljen, kdor pa ima rabeljsko sercé do nas nedolžnih ptičkov, tudi do ljudi nikdar dobriga serca ne bo imel. Ljubi ljudjé! še ene žalostne zgodbe vas moramo opomniti, ktero smo v veliki britkosti viditi mogli, ni dolgo tega. Nekak fant že odrasen, je zvedil kje orli gnjezdo imajo, gré, pleza po nevarnim skalovji takó dolgo, de do gnjezda pride; orličé vsame iz gnjezda, in jih prinese pokazat svojim tovaršem; pa kaj naredi neusmiljen rabelj? Vsim petim orličem je nogé porezal in jih po travniki pometal. Strašno so se revčiki mučili, leteti niso mogli, v groznih bolečinah so se prekucevali, neusmiljeni fantje so se jim pa smejali: O ljubi ljudjé! povéjte, ali ni to v nebó vpijoča pregreha? Taka neusmiljenost je gotove kazni (štrafinge) vredna. Torej še enkrat vas prosimo ljubi ljudjé, ne bodite več takó kamnitniga in neusmiljeniga sercá do nas. Bodite nam usmiljeni in gotovo bo tudi Bog do vas usmiljen! —

Podpisani mnogoverstni ptiči.

Oznanilo razstave sadja v Ljubljani.

Po zadnjim sklepi odborstva c. k. kmetijske družbe se bo letašnja razstava sadja v Ljubljani, ktero smo že v 33. listi oznanili, prvi dan Kozoperska pričela, ter bo celih osem dni v Križankih slehernimu ogledovavcu na ogled postavljena, h kateri vse sadjo- in vinorednike povabimo.

Vredništvo.

Današnjemu listu je perdjana 20. doklada.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani		V Krajnju	
	26. Kimovca.		21. Kimovca.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače....	2	9	2	6
1 » » banaške....	2	18	2	36
1 » Turšice.....	1	15	1	15
1 » Soršice.....	—	—	—	—
1 » Rži.....	1	24	1	25
1 » Ječmena.....	1	10	1	14
1 » Prosa.....	1	6	1	—
1 » Ajde.....	—	—	1	14
1 » Ovs.....	—	50	—	42

Vrednik Dr. Janex Bleiweis. — Natiskar in založnik Jožef Blaznik v Ljubljani.